

Số: **52** /TB-VC1-HS

Hà Nội, ngày 09 tháng 7 năm 2020

THÔNG BÁO RÚT KINH NGHIỆM

Vừa qua Hội đồng giám đốc thẩm Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội đã quyết định: Hủy phần quyết định hình phạt về tội “Giết người” và phần tổng hợp hình phạt đối với Trần Thị Liên, sinh năm 1972; Trú tại: thôn 3, xã Xuân Phô, huyện Nghi Xuân, tỉnh H tại Bản án hình sự sơ thẩm số 07/2019/HS-ST ngày 12/3/2019 của Tòa án nhân dân tỉnh H. Thông qua vụ án này, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội thông báo để Viện kiểm sát nhân dân các cấp nghiên cứu, rút kinh nghiệm như sau:

1. NỘI DUNG VÀ QUÁ TRÌNH GIẢI QUYẾT

Trần Thị Liên và Phạm Anh Sơn đều trú tại thôn 3, xã Xuân Phô, huyện Nghi Xuân, tỉnh H là vợ chồng đã có với nhau 03 người con chung là Phạm Thị Hiền sinh năm 1995; Phạm Sỹ Hải sinh năm 1997 (đang đi lao động tại Đài Loan) và Phạm Thị Thu Hoài sinh năm 1999.

Khoảng 12 giờ ngày 06/7/2018 sau khi đi làm chứng minh nhân dân về, Trần Thị Liên cùng 2 người con gái là Phạm Thị Thu Hoài và Phạm Thị Hiền thấy anh Phạm Anh Sơn và bà Lê Thị Vân (là người bà con ở cạnh nhà Liên) đang ngồi ở sân uống bia, ăn bánh cuốn. Liên và Hoài, Hiền chào anh Sơn và bà Vân rồi đi vào nhà nằm nghỉ. Thấy mọi người về, bà Vân ngồi một lát rồi về, anh Sơn vào rửa cả nhà đi sang biển Cửa Lò, tỉnh Nghệ An chơi nhưng không ai đồng ý nên anh Sơn chửi bới vợ con một lúc rồi đi ra khỏi nhà. Khoảng 30 phút sau, anh Sơn về nhà lấy đồ thắp hương do con gái lớn là Phạm Thị Hiền mua về thắp hương cho ông nội xuống (vì ngày 06/7/2018 là ngày giỗ bố đẻ anh Sơn) và nói “ai mượn mi về đây thắp hương, mi đưa về trong nhà mi mà thắp”. Thấy vậy, Hiền nói “ông cũng là ông của con, con về thắp hương cho ông thì sao”. Hai bố con anh Sơn cãi nhau, anh Sơn dùng tay đánh vào đầu Hiền. Thấy vậy, Liên và Hoài vào can ngăn và đẩy Hiền ra phía sau giếng gần phòng bếp. Anh Phạm Anh Sơn tiếp tục đi xuống phòng bếp lấy bàn xoa (là dụng cụ dùng để làm thợ nề) đánh vào đầu Liên nên Liên gọi “Hoài ơi, cha đánh mẹ”.

Hoài chạy vào và cùng với Liên cầm tay anh Sơn bẻ ra phía sau và đẩy anh Sơn úp mặt vào tường, làm vùng trán và mặt anh Sơn bị xây xát. Lúc này anh Sơn cắn vào vai Liên và vùng vẫy làm Hoài bị đau nên Liên bảo Hoài “con lấy cho mẹ đoạn dây để mẹ trói bố”. Hoài lấy dao cắt từ tấm riđô 01 sợi dây vải, rồi cùng với Liên trói tay anh Sơn.

Sau khi bị trói, anh Sơn giãy dựa nên sợi dây bị lỏng. Liên gọi Hiền lấy

cho Liên đoạn dây, Hiền lấy 01 sợi dây điện màu đen ở giường trong phòng bếp đưa cho Hoài để Liên và Hoài tiếp tục trói tay anh Sơn.

Sau khi trói anh Sơn, Liên đẩy anh Sơn vào phòng ngủ ở gian lồi thì anh Sơn chạy ra phía bếp và hô hoán nhưng bị Liên đẩy trở lại phòng ngủ và lấy 02 sợi dây điện màu đen (loại dây cam nối com điện và ấm đun nước) tiếp tục trói tay, trói chân anh Sơn lại.

Lúc này, bà Lê Thị Vân lại sang nhà chơi, nên Liên đi ra phía sau bếp nói chuyện với bà Vân, một lúc sau bà Vân ra về thì Hiền vào nhà nằm nghỉ, còn Liên và Hoài chuẩn bị làm giỗ cho bố anh Sơn. Trong lúc làm, Liên vẫn đi lại phòng của anh Sơn để kiểm tra, xem xét anh Sơn, lúc thấy dây trói tay, trói chân anh Sơn bị lỏng, Liên cắt từ riđô ra 02 sợi dây và tiếp tục trói tay, chân anh Sơn lại. Sau khi trói anh Sơn bằng 02 dây vải, Liên cắt 02 sợi dây điện buộc ở tay và 01 sợi dây điện buộc ở chân anh Sơn ra vứt xuống nền nhà và đi ra ngoài thì Hoài hỏi Liên "Làm thế này có tội quá không mẹ", Liên nói "tội gì mà tội, trói lại ta cho ăn, giờ mẹ con mình đều đi làm, ai cũng có tiền cả rồi. mỗi tháng trích 1.000.000 đồng để nuôi cha. Sáng, tối mẹ cho cha ăn, ỉa đái mẹ lo, con không phải lo, con cho cha ăn vào buổi trưa vì buổi trưa con được nghỉ".

Khoảng 16 giờ chiều cùng ngày, sau khi Hiền ngủ dậy thì Liên lấy xôi gà để Hiền mang về nhà chồng. Trước khi về Hiền hỏi Hoài: "bố thế nào rồi?", Hoài nói: "bố vẫn bị nhốt trong phòng", Hiền nói: "cho bố ăn với, lúc nào bố tỉnh thì cởi trói cho bố", rồi Hiền ra về. Sau đó, anh Sơn tiếp tục chửi bới vợ con nên Trần Thị Liên dùng 01 sợi dây vải màu đỏ buộc quanh miệng anh Sơn lại rồi Liên và Hoài đến nhà chị Trần Thị Hoa (sinh năm 1986), trú tại thôn Trường Lam, xã Xuân Hải, huyện Nghi Xuân. Tại nhà chị Hoa, Liên bảo Hoài đi mua 01 ổ khoá để đưa về nhà khóa cửa rồi hai mẹ con đi về nhà. Khi về đến nhà, anh Sơn tiếp tục chửi bới nên Liên bảo Hoài đi mua cuộn băng dính loại to để dán miệng anh Sơn lại. Phạm Thị Thu Hoài đến một quán tạp hoá ở xóm 2, xã Xuân Phổ mua 01 cuộn băng dính đưa về cho Trần Thị Liên, Liên dùng băng dính dán quanh miệng anh Sơn rồi tiếp tục cùng Hoài dọn nhà.

Khoảng 19 giờ cùng ngày bà Lê Thị Phương (sinh năm 1964), trú cùng thôn đi chăn bò về nghe thấy tiếng anh Sơn kêu, bà Phương hỏi thì Liên nói "anh Sơn say rượu nên Liên trói lại".

Một lúc sau Trần Thị Liên thấy mệt nên bảo Phạm Thị Thu Hoài chở Liên đi truyền nước. Trước khi đi, Hoài đứng ở ngoài cửa phòng còn Liên vào hỏi anh Sơn "có ăn gì không", anh Sơn nói "không ăn" nên Liên đóng cửa phòng ngủ và chốt phía ngoài rồi cùng Hoài đến nhà chị Trần Thị Xoan, là y sỹ xã Xuân Phổ để truyền nước.

Khoảng 20 giờ 30 phút cùng ngày Trần Thị Liên và Phạm Thị Thu Hoài ra về. Khi về đến nhà, Liên bảo Hoài dừng xe ở cổng, Liên vào trước nhìn qua cửa sổ phòng lồi thấy trong phòng điện sáng và có bật quạt, anh Sơn vẫn bị trói

và nằm trên giường, xe đạp của anh Sơn vẫn dựng ở trước sân. Lúc này Liên bảo Hoài đi cùng Liên sang nhà bà Vân. Khi đến khu vực nhà bếp của bà Vân, Liên hỏi bà Vân "Mợ có thấy anh Sơn đâu không thì bà Vân nói "tao không biết". Sau đó Liên, Hoài về nhà nằm nghỉ ở nệm trước cửa phòng ngủ nơi anh Sơn nằm.

Khi Liên về nhà thì có cho anh Sơn uống nước và lấy xô cho anh Sơn đi vệ sinh. Sau đó, Liên ngồi canh chừng không cho anh Sơn đi ra khỏi phòng ngủ, anh Sơn vẫn chửi Liên và các con nên hai vợ chồng tiếp tục cãi nhau.

Đến khoảng 01 giờ ngày 07/7/2018, do bức xúc vì bị anh Phạm Anh Sơn chửi bới, nên Trần Thị Liên dùng chiếc áo sơ mi dài tay sọc xanh của anh Sơn, quấn hai vòng quanh cổ anh Sơn, siết lại rồi buộc hai lần. Anh Sơn vùng vẫy, phản kháng làm sập giường, đầu đập vào mạn giường rồi úp mặt xuống đất nằm im. Lúc này Liên tiếp tục nắm chặt chiếc áo siết cổ anh Sơn cho đến lúc anh Sơn chết.

Sau khi xác định anh Sơn chết, Liên gọi Hoài dậy và nói với Hoài: "cha chết rồi". Hoài dậy dọn dẹp đồ ở trong nhà còn Liên vào phòng ngủ lấy kéo cắt hết dây đang trói ở tay và áo đang siết cổ anh Sơn rồi thu gom tất cả các sợi dây đã cắt từ trước để vào túi ni lông màu đen rồi vứt ra vườn. Sau đó, Liên và Hoài gọi người thân, hàng xóm để thông báo sự việc anh Sơn chết.

Tại Bản Kết luận giám định pháp y tử thi số 58/PC54 ngày 10/7/2018 của Phòng kỹ thuật hình sự Công an tỉnh H kết luận: Nguyên nhân chết của ông Phạm Anh Sơn: Ngạt cơ học.

Tại Bản án hình sự sơ thẩm số 07/2019/HS-ST ngày 12/3/2019, Tòa án nhân dân tỉnh H áp dụng khoản 2 Điều 123; khoản 1 Điều 157; các điểm b, s khoản 1, khoản 2 Điều 51; Điều 54 (đối với tội giết người); Điều 55 Bộ luật hình sự, xử phạt Trần Thị Liên 04 năm tù về tội "giết người", 06 tháng tù về tội "giữ người trái pháp luật". Tổng hợp hình phạt, buộc Liên phải chấp hành hình phạt chung cho cả hai tội là 04 năm 06 tháng tù.

Tại Quyết định số 18/2020/HS-GĐT ngày 30/5/2020, Hội đồng giám đốc thẩm Tòa án nhân dân cấp cao tại Hà Nội quyết định: Hủy phần quyết định hình phạt về tội "Giết người" và phần tổng hợp hình phạt đối với Trần Thị Liên tại Bản án hình sự sơ thẩm số 07/2019/HS-ST ngày 12/3/2019 của Tòa án nhân dân tỉnh H; Giao hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân tỉnh H xét xử sơ thẩm lại theo đúng quy định của pháp luật.

2. NHỮNG VẤN ĐỀ RÚT KINH NGHIỆM

Căn cứ vào các tài liệu có trong hồ sơ vụ án, đủ căn cứ kết luận: Tòa án nhân dân tỉnh H kết án Trần Thị Liên về các tội "giết người" và "giữ người trái pháp luật" theo quy định tại khoản 2 Điều 123 và khoản 1 Điều 157 Bộ luật hình sự là đúng pháp luật.

Về hình phạt:

- Đối với tội "giữ người trái pháp luật": Trong vụ án này, Liên giữ vai

trò chính, còn Hoài làm theo chỉ đạo của Liên và chỉ đóng vai trò giúp sức. Do đó, Tòa án cấp sơ thẩm xử phạt Liên 06 tháng tù, xử phạt Hoài 04 tháng tù về tội “giữ người trái pháp luật” và cho Hoài được hưởng án treo là phù hợp.

- *Đối với tội “giết người”*: Xem xét sự việc xảy ra ngày 06/7/2018, cũng là ngày giỗ bố đẻ của anh Phạm Anh Sơn. Tuy rằng anh Phạm Anh Sơn là người có lỗi, đã chửi bới và đánh vợ con; trước đây cuộc sống vợ chồng của Trần Thị Liên và anh Phạm Anh Sơn không hòa thuận; theo lời khai của bị cáo Liên và các con thì anh Sơn là người thường xuyên uống rượu, chửi bới, đánh đập vợ con gây bức xúc cho Trần Thị Liên, nhưng sự việc xảy ra ngày 06/7/2018 anh Sơn cũng có lý do để bức xúc khi Liên có công việc ra ngoài đến tận trưa ngày 06/7/2018 mà không nói gì với anh Sơn về việc làm giỗ nên anh Sơn cho rằng Liên đã bỏ mặc. Sau đó anh Sơn rủ ba mẹ con đi chơi thì ba mẹ con từ chối. Mặt khác, khi anh Sơn đã bị Liên và Hoài trói, nhốt trong phòng ngủ, thì anh Sơn chỉ có thể chửi bới vợ con, chứ không gây nguy hại cho vợ con. Bản thân Liên là vợ anh Sơn, nhưng sẵn sàng giết chồng để giải quyết mâu thuẫn trong gia đình mà không lựa chọn cách giải quyết khác là không chỉ trái pháp luật mà còn trái cả đạo đức.

Việc Trần Thị Liên dùng áo siết cổ anh Sơn đến chết mặc dù anh Sơn đã phản kháng, thể hiện hành vi phạm tội quyết liệt và ý thức mong muốn tước đoạt tính mạng anh Sơn, là lỗi cố ý trực tiếp, hậu quả làm anh Sơn chết. Tòa án nhân dân tỉnh H xử phạt bị cáo Trần Thị Liên 04 năm tù về tội “giết người” là quá nhẹ, không tương xứng với tính chất, mức độ nguy hiểm của hành vi phạm tội và không có tác dụng giáo dục, răn đe, phòng ngừa tội phạm.

Thông qua vụ việc cụ thể này, Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Hà Nội đề nghị Kiểm sát viên được giao nhiệm vụ thụ lý, giải quyết vụ án ngoài việc nghiên cứu kỹ hồ sơ vụ án, nắm vững các chứng cứ buộc tội, các chứng cứ gỡ tội... Còn phải xác định, đánh giá đúng tính chất nguy hiểm của hành vi, mức độ phạm tội của bị cáo để đảm bảo mức hình phạt phù hợp nhằm nâng cao chất lượng hoạt động thực hành quyền công tố và kiểm sát xét xử các vụ án hình sự./.

Nơi nhận:

- Đ/c Trần Công Phàn PVT – VKSTC (Đề báo cáo);
- Vụ 7 VKSTC (Đề báo cáo);
- VKS Quân sự Trung ương, VC2, VC3;
- Đ/c Viện trưởng VC1;
- Trường Đại học Kiểm sát Hà Nội;
- 28 VKSND tỉnh, thành phố (Khu vực phía Bắc);
- Lưu: VP, V1; HSKS.

(23)

**KT. VIỆN TRƯỞNG
PHÓ VIỆN TRƯỞNG**

Lê Tư Quỳnh